

Antw.: Ja, maar het volbrengen van de wet is voor hen niet meer een voorwaarde voor het eeuwige leven, maar een plicht der dankbare liefde."

en vraag en antwoord 51:

"Kunnen de geloovigen de wet Gods volkomenlijk houden?"

Antw.: Neen, ook de allerheiligsten hebben in dit leven slechts een klein beginsel van deze gehoorzaamheid, maar zij hebben allen te jagen naar de volmaaktheid, die hun voorgesteld is."

Wanneer nu de catechisanten vragen stellen (die vanzelf komen) moet de catecheet wel zorgen, de dingen uit elkaar te houden. Anders kunnen de catechisanten het stellig niet.

De methode van dit leerboek lijkt mij zooals die thans is, onaanvaardbaar, wijl de boven geschetste gedwongen parallelie didactisch een ernstige fout is.

Ik ben ervan overtuigd, dat, gezien vanuit den gezichtshoek van de eischen, die men krachtens de eerste beginselen eener gezonde psychologie kan stellen, methodisch de didactiek van dit leerboek niet te verdedigen is.

Maar daar is nog iets anders.

In de derde les spreekt het leerboek reeds over de sacramenten. Er is dan nog niet gehandeld over het werk van Christus. Toch wordt dat werk van Christus genoemd. De beloften des Evangelies, door het bloed en den Geest van Christus gewasschen zijn, het verboden zijn van het lichaam van den Heere Jezus Christus voor ons, het zijn allemaal uitdrukkingen, die de leerstof, die eerst in het vervolg komt, als bekend veronderstellen.

Trouwens, op zichzelf ligt m.i. in het bespreken van het zegel, vóór nog behandeld wordt datgene, wat verzegeld wordt, een eigenaardige, vooralsnog niet te aanvaarden, methode.

Men versta mij nu wel. Door onze critiek bedoelen wij allermint te zeggen, dat dit leerboek naar zijn inhoud niet vele goede kwaliteiten heeft.

Het heeft er zeer vele.

Maar wij spreken nu uitsluitend over dit leerboek als middel om den gewonen stads- en dorpscatechisant (de laatste is dikwijls gemakkelijker leerling dan de eerste) een overzicht bij te brengen van de Gereformeerde geloofsleer en om hem te leeren belijden het geloof der vaderen.

En zoo gezien, is dit boek in dezen vorm toch werkelijk niet aan te bevelen.

Het spijt mij waarlijk, dat ik dat moet zeggen.

Op de Synode van Arnhem heb ik mij hartelijk verheugd, dat de zaak van het leerboek werd voortgezet.

Ik wil eerlijk zeggen, dat ik wat den opzet van de proeve, waarop de keuze viel, betreft, ernstig ben teleurgesteld.

De teleurstelling is het sterkst, wanneer de verwachting het meest gespannen was.

Men denke echter niet, dat de proeve, die voor ons ligt, nu methodisch enkel fouten zou hebben. Verre vandaar. Er zit in deze proeve iets, ja veel, dat uitnemend is.

De methode, om eerst den hoofdinhoud van de dogmatische waarheden te geven, daarna een verklarende uitbreiding in thetischen vorm en tenslotte bij bijna elke vraag de punten van controvers, is ongetwijfeld voortreffelijk.

Het is noodig om dat te zeggen, maar het is niet noodig om dit nader te bewijzen. Ik geloof, dat ieder, die in de practijk van den catechetischen arbeid staat of die zich met deze vakken bemoeit, het uitnemende van deze methode direct ziet.

Wat dit punt aangaat, beteekent dit leerboek een stap vooruit tegenover vele andere leerboeken, die wij hebben.

Maar er is meer. Tot dusver dachten de meeste leerboeken niet aan de controvers. Dit boek denkt daar zeer ruimschoots aan. In dit verband hopen wij de volgende maal ook nog een critische opmerking te maken, maar wij willen thans vooropzetten, dat de schrijver van dit leerboek een man blijkt te zijn die buitengewoon theologisch-dogmatisch geschoold is.

Hij vraagt wel veel van den catecheet, maar dat is niet erg.

Onze predikanten mogen gerust wel studeeren voor hun catechisaties, wanneer zij zonder dat dit leerboek niet kunnen gebruiken.

Alhoewel ik nu meen, dat het noodzakelijk zal zijn, dat de predikant sommige punten van de controvers uitkiest, omdat het onmogelijk is, alle stof te behandelen, die hier wordt geboden (hij kan dan een volgend jaar weer wat anders nemen), geloof ik toch, dat de veelheid, die hier geboden wordt, geen oorzaak behoeft te zijn voor den wijzen gebruiker van dit boek om het minder bruikbaar te achten.

Een derde punt, dat een groot voordeel beteekent voor dit leerboek, is de klare formuleering in bijna alle vragen. Dat er ook uitzonderingen zijn

ten deze, zeide ik reeds een vorig maal. Sommige vragen zijn o.i. voor de jongemensen te moeilijk wegens de begrippen-oopenhooping.

Ik wil echter de consequentie van mijn eigen standpunt gaarne aanvaarden. Ik sta altijd nog op het standpunt, dat onze catechisanten ook den Catechismus moeten leeren. En ongetwijfeld is de formuleering van den Catechismus oneindig veel moeilijker dan die van dit leerboek. Om deze reden meen ik, dat in ieder geval dit leerboek vanwege de formuleering (al kan die hier en daar worden bijgeschaafd) en afgedacht van de dogmatische correctheid, die wel in orde zal zijn, maar waarover ik niet oordeel, niet behoeft te worden verworpen.

Formeel staan de zaken dus zoo, dat ik bezwaren heb:

a) tegen de onjuiste wijze, van de formuleering der antwoorden, daar vele antwoorden geen compleet oordeel vormen;

b) tegen de logische indeeling van heel het leerboek, daar de opeenvolging der stukken moeilijkheden geeft en de hoofdonderwerpen in tweeërlei betrekking na elkaar aan de orde komen.

Voordeel van dit leerboek acht ik de methode, waarop elke „vraag” is opgezet, n.l. hoofdwahrheid — verklarende uitbreiding — controvers;

2e. het zoo breed aandacht geven aan de controvers;

3e. de klaarheid van de uitdrukkingswijze (zij het ook met uitzonderingen).

De vraag moet nu gedaan, of, alles welbeschouwd, dit leerboek kan worden aanvaard.

Wij moeten bij het antwoorden op die vraag niet vergeten, dat dit nu de derde proeve is, die onze kerken krijgen.

Als er wat van komen zal, dan moet het nu eindelijk eens wezen.

Er liggen al twee proeven in de kerkelijke prullenmand. Wordt deze proeve weer verworpen, dan kunnen wij toch eigenlijk wel zeggen, dat wij maar moeten ophouden.

Indien eenigszins mogelijk, moeten wij dus nu deze proeve aanvaarden.

Zonder een oordeel te willen uitspreken over de vorige proeven, wil ik toch wel zeggen, dat deze zeker niet onderdoet voor één der vorige.

Dit zeg ik ondanks mijn ernstige bezwaren tegen den vorm en de methode van dit leerboek.

Is er dan een weg om toch het goede in dit leerboek te behouden, om uit de drie proeven tenslotte de laatste, zonder te groote offers aan de methodiek te brengen, te aanvaarden?

Ik meen van ja.

De schrijver van dit leerboek heeft getoond aan de Commissie, dat hij openstond voor de noodige aanwijzingen. Of de wijzigingen, die het gevolg waren van de opmerkingen van deputaten, van formeelen of materiëlen aard waren, is mij niet bekend. Maar wanneer de schrijver tegenover deputaten zoo welwillend was, waarom zou hij het ook niet zijn, wanneer de Synode hem alsnog zou verzoeken:

1e. de vragen en antwoorden zoo om te bouwen, dat het antwoord een volledig oordeel wordt en de in een vorig artikel bedoelde bezwaren geheel worden opgeheven;

2e. de stof alsnog zoo te ordenen, dat er samenhang komt tusschen die overigens bij elkander behoorende deelen, welke thans zoo ver van elkaar verwijderd staan, dat het verstaan van het geheel voor de catechisanten uiterst moeilijk wordt;

3e. de bespreking van de sacramenten een plaats te geven na de behandeling van de weldaden van het genadeverbond en dan ook na de behandeling van den persoon en het werk van Christus.

Eenige kleinere wijzigingen volgen dan als vanzelf. Doch daarover spreken wij nog een volgend maal.

J. W.

ZENDING EN EVANGELISATIE

Evangelisatie onder de hoogere standen.

Een lezer van „De Reformatie” zond aan de Redactie het volgende schrijven:

„Zeer geachte Redactie,

Mag ondergeteekende U beleefd vragen het volgende te willen opnemen in „De Reformatie”.

Met blijdschap heb ik in „Standaard” en „Rotterdammer” gelezen, dat er weer ernstige stemmen zijn opgegaan tegen de Buchman-beweging.

„Ben De van ’t Sant” zeer dankbaar voor zijn uiteenzetting.

Eén vraag echter: zou het geen tijd worden, dat onze Gereformeerde Kerken de evangelisatie onder de hoogere standen en intellectuelen ter hand namen? Zij toch hebben de bekeering evengoed van noode als de man van de straat, en het gaat niet aan om die menschen (ook onze naasten) aan hun lot over te laten. Zeer zeker zal de arbeid moeilijk zijn, maar

onze Kerken zijn, Gode zij dank, nog rijk aan eminente mannen en voor de jeugd bijv. zouden de Geref. Studentenverenigingen veel kunnen doen.

Met dank voor de eventuele plaatsing.

Uw Abonné.

Het onderwerp, dat de geachte inzender aanraakt, is van buitengewoon belang. En het is de moeite waard, het onder de oogen te zien. Want er dreigt onder ons in het werk der Evangelisatie wel eens een zekere eenzijdigheid te komen: dat we den arbeid beperken tot werk onder eenvoudige menschen en onder kringen die gevonden worden in buurten achteraf.

Wanneer iemand denkt over de Evangelisatie, gaat zijn gedachte in den regel onmiddellijk naar het arme en geringe. Naar de stegen en sloppen. Waar nood is, ook in maatschappelijk opzicht. En de aanzienlijker kringen worden dan nogal eens vergeten. De villa en het deftige heerenhuis aan de gracht of het plein.

Er is wel eenige aanleiding voor dit verschijnsel. Hoogere kringen worden door de weelde van het leven zoo licht gebracht tot een genoeg hebben aan wat dit leven biedt. Nog geldt het woord van den Heere Jezus: „Voorwaar, Ik zeg u, dat een rijke bezwaarlijk in het Koninkrijk der hemelen zal ingaan. En wederom zeg ik u, het is lichter, dat een kemel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke inga in het Koninkrijk Gods”.

Terwijl een eenzijdige ontwikkeling in tal van kringen daaraan heeft toegevoegd een materialistische levensbeschouwing.

En, er is eenige waarheid in wat reeds werd opgemerkt op het eerste Congres voor Gereformeerde de Evangelisatie, dat degenen, die zich voor den arbeid onder meer aanzienlijken willen geven, aan bepaalde eischen moeten voldoen, weer geheel andere eischen dan die te stellen zijn aan wie onder eenvoudigen en misschien arme slopewoners werkt.

Zoo is een toestand ontstaan, dat Evangelisatie zoo goed als uitsluitend onder de geringere standen gedreven wordt. En de aanzienlijke standen worden, omdat men meende, dat die arbeid praktisch zoogoed als onmogelijk is, maar voorbij gedaan.

Intusschen begint hierin kentering te komen. De vraag naar Evangelisatie onder aanzienlijker kringen breekt zich op vele plaatsen baan. En hier en daar wordt gezonden op middelen om dien arbeid te gaan doen of intensiever te doen.

Naar mijn overtuiging nog maar erg bescheiden. Ik hoor nogal eens jaarverslagen van Evangelisatiecommissies. En dan wordt overal gewaagd van werk onder eenvoudiger standen, maar onder aanzienlijken niet vaak.

En daarom is het uitnemend, dat we eens aan de mouw worden getrokken door menschen, die ons wijzen op de noodzakelijkheid van dat werk.

We moeten zeker dien arbeid doen. De Kerk is niet vrij, als ze eenzijdig bepaalde kringen uitsluit van haar Evangelieprediking. Het Evangelie is niet alleen voor het eenvoudige en geringe.

En heden meer dan ooit geldt die roeping, het ook te brengen aan hoogere standen.

Misschien geeft God een kans aan de Kerk voor dat werk ook nu, in de geweldige crisis. Want die crisis slaat evenzeer de hoogere standen als de eenvoudiger. Er is onder aanzienlijker standen evenzeer gevoeld de druk der tijden. God heeft heel wat weelde weggenomen en heel wat genieting ontrukkt aan verwerende Zondagskinderen dezer eeuw, die nu beroofd van veel wat hun leegte leven met schijn heeft gevuld, geen licht meer zien en geen raad meer weten met hun leven en hun nood. Dat is Gods klop op de deur.

En dat is misschien een kans voor de Kerk.

Deuren, die anders gesloten waren, gaan nu wellicht open, omdat God in den nood der tijden herten onrustig heeft gemaakt.

Maar dan moet de Kerk den arbeid aanvaarden. Nu, nu God aan die wereld ontrukkt, wat haar zinnen betooverd had.

Maar — de arbeiders dan? Daarover een volgend artikel.

C. B.

PERSSCHOUW

Over de „geloofsnaiveteit” inzake Genesis I.

Omdat ik inzake de kwesties, die ons verdeelen, gaarne blijf meewerken aan het beantwoorden van hen, die de eenheid tegenhouden willen, neem ik hier over, wat ik schreef in De Bazuin. Het klopt op wat ik verleden week hier schreef, maar is toch weer een ander deel van de toen besproken bezwaren:

In „De Weeker” schrijft de ons bekende redacteur S. te A. weer eens over het „bijbelsche wereldbeeld”. Dezen keer wordt de beschouwing gehouden „naar aanleiding van” eenige volzinnen uit Emil Brunner’s „Het Woord en de Wereld”. Waar dat citaat vandaan komt, zegt de redacteur niet; hij citeert blz. 83.

Op zichzelf zou zulk een „Weeker”-artikelje ons niet aangaan. Maar „naar aanleiding” van „Brunner”

zijn betoog nival tegen Prof. Aald handeling Apeldoorns Prof. Aald acht geven op Prof. De Berkh De schri teit toe t

Het v hoe ond pingsver komsten Deze uit de naïve aarde o

Natuurli woord alti Immers, a loofseigen in dit ver een schijn de wetens staat, ziel

Bijbelsa Genesi dag en heden De zoowel de chaos al ordening

Andere mee gerek als in he gebruikt, Bijbelsch 1:1 verb en aarde vers 2) aa Niet n verwijten

Bavincl door „De Want, INDRUK teit” niet „De W niet legit formeerd verhaal komsten „Wekker” Dat bli

Voor den da ruimte leggen

We zu een a n dat de e van de merken lijk zich Bavinck, ik zijn t alles uit

Maar een dag: ternis. I „dagen” licht, da men ook tot de 6 dat dan nis (vs.

Dat is als men zelf ons wone” tot de 6 De Jong ter-11 duister. Bavinck zijn, dus pas met begint, looven, „eerste

Als n naïveteit toesprek men, zie lijke stu Genesis naïveren geeft, a heid za zelf van willen, a

Reeds schrijve wetenac een hol hier van Maatsie teit son andersc als men bleen bij de „De W We I

Ik ders,